

บทที่ 3

วัสดุอุปกรณ์และวิธีการ

วัสดุอุปกรณ์

1. กล้องถ่ายรูป พร้อมขาตั้ง เลนส์ขยาย และสายกดชัตเตอร์
2. เรือนเพาะชำ
3. ดู่เก็บตัวอย่างพืชแห้ง
4. สารเคมีกำจัดแมลงโรคพืชและปุ๋ยทางใบ
5. ถังเพาะชำ
6. ฟิล์มถ่ายรูป
7. ถังพลาสติก
8. ไม้บรรทัด
9. สมุดบันทึก

วิธีการศึกษา

1. แหล่งสำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
 - 1.1 สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในพื้นที่ป่าชายเลนของอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ใน 3 หมู่บ้านคือ บ้านบางปลาหมอ บ้านรูสะมิแล และบ้านแหลมนก โดยทำการสำรวจจุดละ 1 ครั้ง ทุกๆ 2 เดือน รวมจำนวน 9 ครั้ง
 - 1.2 สำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำของอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ใน 3 หมู่บ้านคือบ้านหนองจิก บ้านดอนรัก และบ้านตุง โดยทำการสำรวจจุดละ 1 ครั้ง ทุกๆ 2 เดือน รวมจำนวน 9 ครั้ง
2. การสำรวจพันธุ์พืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ในแหล่งสำรวจต่างๆจะนำหมอชาวบ้านของสมาคมแพทย์แผนไทยจังหวัดปัตตานี จำนวน 2 คน คือนายนิยม แก้วแสงเรือง และนายเน จิตรมณี และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรอีก 1 คน คือ นายพันแสง ทองอร่าม ในการสำรวจสมุนไพรจุดต่างๆ
3. การเก็บข้อมูลพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและหนองจิก จังหวัดปัตตานี ทำการจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ดังนี้
 - 3.1 ชื่อพื้นเมือง ส่วนที่ใช้ประโยชน์ และการใช้ประโยชน์ทางยา
 - 3.2 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของ ใบ ดอก ผล เมล็ด ลำต้น ราก และ ลักษณะชนิดพืช เช่น ไม้ล้มลุกในน้ำ(AgH) ไม้เถา(C) ไม้เถาล้มลุก(CH) ไม้พุ่มลำต้นเทอดเลื้อย(CrS) ไม้ล้มลุก(H) ไม้พุ่มที่เป็นกาฝาก(PaS) ไม้พุ่ม(S) ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก(ST) ไม้ยืนต้น(T) ไม้พุ่มเล็กล้มลุก(USH) ไม้เถาเนื้อแข็ง(WC)

3.3 ลักษณะแหล่งที่พบพืชสมุนไพร

4. การตรวจวินิจฉัยพันธุ์พืชสมุนไพรในเขตพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

4.1 การตรวจวินิจฉัยชื่อพื้นเมือง ชื่อสามัญไทย ชื่อสามัญอังกฤษ ชื่อวิทยาศาสตร์ ของพืชสมุนไพรชนิดต่างๆ ที่ได้สำรวจ โดยใช้ต้นพืชสมุนไพรสดที่เก็บตัวอย่าง และภาพถ่ายพืชสมุนไพร เพื่อมาเปรียบเทียบกับภาพถ่ายพืชสมุนไพรจากหนังสือ และเอกสารสมุนไพรต่างๆ

4.2 การตรวจวินิจฉัยการใช้ประโยชน์ และส่วนที่ใช้ประโยชน์ทางยา ของพืชสมุนไพรชนิดต่าง ๆ ที่ได้สำรวจพบ โดยการนำข้อมูลซึ่งได้จากหมอชาวบ้านของสมาคมแพทย์แผนไทยจังหวัดปัตตานี และผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพร เพื่อมาศึกษาเปรียบเทียบกับข้อมูลการใช้ประโยชน์ และส่วนที่ใช้ประโยชน์ทางยาของพืชสมุนไพร จากหนังสือ และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับพืชสมุนไพร

5. การสำรวจและรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี พร้อมเก็บตัวอย่างมาขยายพันธุ์เพื่อจัดทำสวนสาธิตพืชสมุนไพร ณ สถาบันบริการวิชาการชุมชนจังหวัดปัตตานี ฝ่ายบริการวิชาการชุมชน สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพร

6. การรายงานและสรุปการสำรวจและรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรในอำเภอเมือง และหนองจิกจังหวัดปัตตานีว่า มีจำนวนกี่วงศ์ แต่ละวงศ์มีกี่ชนิด แต่ละชนิดมีชื่อพื้นเมือง ชื่อสามัญไทย ชื่อสามัญอังกฤษ ชื่อวิทยาศาสตร์อะไรบ้าง ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของ ใบ ดอก ผล เมล็ด ลำต้น รากของสมุนไพรแต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร ตลอดจนการใช้ประโยชน์ ส่วนที่ใช้ประโยชน์ทางยาต่างๆของสมุนไพรแต่ละชนิด